

## DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

**TEŽKE RAZMERE NA GORISKEM.** — Odkar je po sklepih "štirih velikih" v Parizu skoro gotovo, da bo del pasu A pripadel Jugoslaviji, so partizani v tem predelu začeli z gonjo proti vsem, ki se upajo odkrito povedati, da ne soglašajo s pogubno komunistično politiko. Po vseh vaseh se vrše večer za večerom mitingi, na katerih iz pasa B poslani govorniki hujskajo in razburjajo ljudi ter netijo pobesnelost. Zlasti se je v nekaterih krajih udomacila podivjanost, da prihajajo že v poznih urah pred hiše nepartizanskih družin tolpe nedorastlih razgrajčev in se grozeče derejo: "Doli z reakcijo!" "Smrt fašizmu!" itd.

Največ pa morajo pretrpeti prebivalci kanalskega okraja. V Kanalu samem in sosednih vaseh: Plave, Deskle, Anhovo, Ročinj, je bil odpor proti komunizmu zelo živahen in je mnogo domačinov, ki so se v tej življenjski borbi izpostavili. Te ljudi imajo člani OF in OZNA-e zapisane v svojih črnih seznamih in hočejo sedaj z vsemi sredstvi

streti njihovo odporno silo. Njihov položaj je neznosen in nevzdržen. Pred dnevi sta prišla dva zastopnika s tega področja k vodstvu nove Slovenske narodne demokracije v Gorico. Poročala sta o položaju in prosila, naj organizacija kaj ukrene, da bodo varni življenja in da se bodo mogli pred končno priljučitvijo tega ozemlja k Titovi strahovladi izseliti.

**BATI SE JE NOVEGA VALA BEGUNCEV.** — Tako se je bati, da bodo ljudje v svojem okupu in v strahu pred Titom skupaj bežati iz onih delov pasu A, ki naj bi pripadel Titovini. Pri dobrodelnih organizacijah za begunce v Gorici so o tem točno poučeni in so že podvzeli prve korake pri pristojnih oblasteh. Pač res obupno žalostno, da mora Slovenec na Primorskem, ki je toliko pretrpel pod Italijo, sedaj razmišljati, kako bo ubežal pred slovenskim bratom, ki ga je zajela komunistična propaganda. Tu velja pesnikova beseda: "Strašna slepota je človeka,

(Dolje na 2. strani)

## Meso je ali še na paši, ali pa v ledenicah po klavnicah

To je odgovor na vprašanje, ki je danes na jeziku vsakemu: kje je meso?

Chicago. — Od hišne gospodinjice pa do vladnih uradnikov se danes vsak vprašuje: kje je meso? Odgovor je dvojen: večina mesa je še po ameriških pašnikih, to se pravi, da klavna živalina ni poslana na trg, ali pa je, kar ga nismo že pojedli, po ledenicah ameriških klavnic, kjer čaka na boljše cene.

V juliju in avgustu je bilo pobite rekordno število klavne živine in kar je ni prišlo v tistih dveh mesecih na trg, je še na paši. Morda čakajo živinorejci z njo, da se odebeli, ali pa čakajo višjih cen, je mnenje vladnega poljedelskega urada.

Načelnik OPA, Paul Porter, je rekel, da bodo sedanje cene mesa ostale in da bo meso dovolj v 6 ali 8 tednih. Rekel je tudi, da vsega mesa, ki je prišlo na trg v juliju in avgustu, ko ni bila v veljavi OPA, še nismo porabili, torej mora še biti nekje. Trdi, da ga imajo po ledenicah hoteli in restavracije, pa tudi zasebniki, ki so si ga nakupili, dokler ga je bilo še dosti. In seveda, največ mesa je pa še v ledenicah veleposrednikov, ki ga nočejo prodajati po sedanji znižani vladni ceni.

## DO 1,000,000 LOVCEV JE ZA VEVERICAMI

Columbus, O. — V soboto je bil v državi Ohio odprt lov na veverice. Lov je dovoljen do 28. sept. in na en dan se jih sme ustreliti štiri. Veverice so dosti, pravi, toda izredno suho vreme je slabo za lovce, ker šumenje suhega listja pod lovčevimi nogami opozarja veverice na nevarnost.

Oddelek za konservacijo računa, da bo v državi Ohio za lovce dovoljeno do 1,000,000 lovcev.

## Z MOTORNIM KOLESOM JE ZADEL LOKOMOTIVO

Joseph Mance, star 22 let, stanujoč na 21121 Miller Ave., je na križišču St. Clair Ave. in Babbitt Rd. zadrl s svojim motornim kolesom v lokomotivo. Lokomotiva je vozila preko St. Clair Ave. v Addressograph tovarno, dočim je Mance vozil zahodno po St. Clair Ave.

Manceta so odpeljali v Emergency Clinic bolnišnico, kjer trdijo zdravniki, da njegovo stanje ni nevarno.

## V Belgradu so zaprli Miloša Trifunovića

Na 10. septembra so aretirali v Belgradu čez 70 let staro srbskega politika Miloša Trifunovića. Ta je bil zadnji šef včasih tako močnega srbske radikalne stranke. Bil je nekaj časa tudi ministrski predsednik. Med vojno je bil val dalj časa v New Yorku. Kasneje je odšel v London in od tam v Belgrad. V zadržanju procesu proti Mihajloviću je pričal Mihajloviću v prilog. Po mišljenju je bil velesrb. Zakaj ga je tajna policija aretirala iz poročil ni jasno. Ne ve se, če ne začne zopet kakšnega večjega procesa in je to le prva aretacija.

## Ženska čez Niagarske slapove v smrt

Buffalo, N. Y. — Nekaj ženska, katero so identificirali kot Julijo Fink, stara 56 let iz Buffalo, je šla v smrt čez Niagarske slapove. Kot pripovedujejo pričče, je ženska bredla vodo kakih 500 čevljev nad slapovi, dokler so jo pograbile brzice. Njeno truplo so kmalu potem dobili pod slapovi na kanadski strani.

## Okraj bo kupil zemljo za hiše veteranov

Okraj Cuyahoga bo kupil 150 akrov veliko parcelo ob zapadni 130. cesti in Brookpark Rd. od Belt Terminal Realty Co. Cena je \$100,000. Vrh tega mora okraj plačati \$85,000 na zamudnih davkih. Okraj bi tukaj lahko zgradil 1,000 hiš za vojne veterane.

## Dva apela bi bila na mestu

"Enakopravnost" prinaša na prvi strani z debelim tiskom apel na ameriško vlado, naj ne neha pošiljati relikvije v Jugoslavijo. Prav! (Ameriška vlada je sicer že pred tem apelom izjavila, da ne bo ustavila relikvij). Kar bi mi svetovali uredniku Enakopravnosti, ki je AMERISKA državljan, je to, da bi natiskal kak pripraven apel tudi na jugoslovansko vlado, naj v bodoče nikar več ne strleja ameriških vojakov. Ta, zadnji apel je celo bolj nujen, ker je ravno strlejanje ameriških vojakov povzročilo v Ameriki gonjo proti relikvi Jugoslaviji. Uredniki, ki jedo zrnove svojnega rednega zaslužka še kruh, ki ga kupijo ameriški davkoplačevalci, bi lahko že enkrat pokazali vsaj nekaj obzirnosti tudi do Amerike. Drugače se bo Stric Sam kmalu naveličal takih klopov.

## DAN STAKICH IMENOVAN ZA NAČELNIKA V KAMPANJI

John E. Lokar, glavni načelnik Lauschetove kampanje, je postavil za načelnika hrvatske sekcije v državi Ohio poznane narodnega delavca Dan Stakicha, ki ima svoj urad na 15813 Waterloo Rd. Mr. Stakich je priljubljen tako v slovenskih kot hrvatskih krogih.

Za slovensko sekcijo je imenoval Mr. Lokar kot znano Joskoto Penkoto, glavnega blagajnika SDZ, ki se nikoli tako dobro ne počuti kot v hudi voljni borbi. Slovincem in Hrvatom toplo priporočamo, da gredo obema načelnikoma tekom kampanje na roko. Vsi bomo imeli polne roke dela, če bomo hoteli zopet izvoliti našega guvernerja Lauscheta, ki bi ga nasprotniki radi škartirali.

## Kitajski komunisti zopet napadajo Zed. države

Nanking. — Komunistični glavni stan je zopet udaril po Zed. državah, rekot, da Zed. države podpirajo samo nacionalistično vlado in da pripravljajo Kitajsko za bazo v prihodnji vojni.

Komunisti pravijo, da so skušale Zed. države prvotno ustrezati obojim, nacionalistom in komunistom, zdaj podpirajo pa samo nacionaliste oziroma vlado generala Kajšeka.

## Prvi ruski poslanik v Argentini

Buenos Aires. — Sem je dopel Mihajl Sergujev, ki je prvi ruski poslanik za republiko Argentino.

## SODNIK JE DAL DRUŽINI POROTNIŠKO SOBO ZA ZAČASNO STANOVANJE

Milwaukee. — Mrs. Lucille Johnson se je preselila s svojimi 9 otroci v sobo za porotnike na tukajšnji sodnji. Tako je ukazal sodnik Robert Cannon, ki je najmlajši sodnik v mestu in vojni veteran. Hiša, v kateri je stanovala, je bila prodana in novi lastnik jo je hotel zase. Ker ni imela druge strehe, je šla k sodniku Cannonu, ki je ukazal, da se pre-

## Rusija je proti, da bi se dalo kako pomoč brezdomovincem

Mnogi begunci se ne marajo vrniti domov, ker so proti sedanji vladi

Lake Success, N. Y. — Sovjetska Rusija je izjavila pred ekonomskim koncilom združenih narodov, da ne sprejme načrta, po katerem bi se z denarjem pomagalo beguncem, da bi se jih naselilo kje drugje kot v njih rojstni deželi.

V koncilu je bila namreč debata, da naj se ustanovi mednarodna organizacija, ki bi prevzela skrb za begunce, ko preneha delovati UNRRA. Vsaka dežela bi morala k temu denarno prispevati.

Ruski delegat Feonov je rekel, da UNRRA ni izpolnila svoje naloge, da bi poslala begunce domov v njih države. Rekel je, da je po raznih taboriščih v Evropi 830,000 beguncev, ki se nočejo vrniti domov radi propagande proti domači vladam ali radi zločinov proti njih državam. Mnogo Rusov, je rekel, se noče vrniti domov, ker so sodelovali s sovražnikom ali pa so v inozemstvu vodili kampanjo proti njih domači vladi.

Indski delegat je izjavil, da bi Indija tudi pomislila prispevati denar, ker je dozdaj že plačala v UNRRA \$32,000,000, dočim na sto tisoče Indcev trpi pomanjkanje brez vsake pomoči od UNRRA.

## Sladkor bo dva centa dražji od srede naprej

Washington. — OPA je naznanila, da bo od srede 18. sept. sladkor za dva centa dražji pri funtu. To bo prizadelo ameriške odjemalce za \$200,000,000 na leto. OPA je pa posvarila prodajalce na drobno in debelo, da ne smejo pri državnih sedanje zaloge in jo prodajati po višji ceni. Vsak mora prodati vso sedanjo zalogo po sedanji ceni do srede, potem bo smel novo zalogo prodajati po novi ceni.

OPA tudi naznanja, da bo dovolila Ford Motor Co. višje cene za nove avte. Ni pa povedala za katere modele. General Motors je tudi naprosila OPA, da bi smela zvišati cene vsem svojim modelom.

## Orjak je podlegel srčni napaki

Pittsburgh, Pa. — John Porter, star 54 let, je umrl v Allegheny General bolnišnici. Doma je bil iz Dauphin, Pa. Nastopal je v cirkusu kot najtežji mož na svetu. Tehtal je namreč 721 funtov. Spati je moral vedno na dveh posteljah, ker ena ga ni vzdržala.

## V TRSTU NE SME BITI NOBENEGA VOJAKA, PRAVI RUSKI KOMISAR MOLOTOV

Predlaga, da veliki štirje postavijo začasno vlado v svobodni tržaški državi, nakar naj se v 3 mesecih vršijo volitve za legislaturo.

PARIZ. — Sovjetski komisar Molotov je izjavil na pariški konferenci, da mora biti nova tržaška država avtonomna, demokratična in popolnoma brez vojaštva, da ne smejo ostati v Trstu niti čete koncilu združenih narodov.

Dalje je Molotov predlagal, da postavijo veliki štirje mednarodno komisijo, ki bo sestavila za tržaško državo začasno vlado, za katero se po svetovanju z lokalnimi demokratičnimi strankami in organizacijami.

Italiji in Jugoslaviji naj se da proste zone v pristanišču in druge trgovske ugodnosti; postavi naj se tam tržaško-jugoslovansko carfarno in železniško zvezo, volitve v legislaturo naj bodo potom splošne enake volilne pravice ter da se postavi guvernerja, ki bo gledal na to, da se statuti tržaške države točno izpolnjujejo.

Dalje je predlagal, da se da oblast v roke izvršnemu odboru, ki bo izvoljen od skupščine ter da se podeli državljanstvo vsem prebivalcem te okolice, ki so bili tam ob času, ko je stopila Italija v vojno, razen fašistov.

Začasna vlada, ki jo naj postavijo veliki štirje bo razpisala volitve v narodno skupščino, ki naj se vrši v teku 3 mesecev.

Molotov je izjavil, da mirovni pogoji, ki so jih določile Amerika, Anglija in Francija Italiji, ne vsebujejo zahtev, da se tržaška okolica popolnoma izprazni vsakega vojaštva ter vprašal: "Ali naj to pomeni, da bodo ostale v Trstu tuje zemske čete, dokler bo pod oblastjo varnostnega koncilu združenih narodov? Mi ne smemo dovoliti, da bi bil Trst mora prodati vso sedanjo zalogo po sedanji ceni do srede, potem bo smel novo zalogo prodajati po novi ceni.

Dalje je Molotov izjavil, da je poskus odpraviti pravico vetiranja pri koncilu združenih narodov samo priprava za novo vojno. Molotov je to izjavil na obtožbo avstralske delegacije, da varnostni koncil ne bi bil sposoben upravljati svobodne tržaške države, dokler je v veljavi pravica vetiranja. Ker je bil to naravnost udarec na Sovjetsko Unijo, je Molotov izjavil: "Ako hočejo združeni narodi narekovati mir brez Sovjetske Unije, se jim ne bo obneslo."

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

## Darovi za begunce

V našem uradu so bili izročeni sledeči darovi za slovenske begunce: neimenovan je podaril lepo vso to \$100.00; po \$10: Mrs. Vidmar iz Saranac Rd. in neimenovana iz Newburgha; družina Menzinger, 1046 E. 74 St., je darovala \$6 in Louis Jakopin, 2728 So. Springfield St., Chicago, Ill., je daroval \$5.

Iskrena hvala vsem skupaj in priporočamo še drugim dobrim srcem, da bi darovali po svojih močeh.

## Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

**Na piknikih.** — Dostih naših clevelandskih rojakov je pohitelo včeraj iz mesta. Zelo velika je bila udeležba bazarja župnije v Peninsula, O., kjer župnikuje Rev. Andrey. Kraj leži v mali kotlinici, ves oddan od legega drevja. Tisti kraj gotovo še ni videl toliko ljudi na en dan. Father Andrey je bil zelo vesel obiskovalcev. Mnogi od teh so se peljali še nekaj milj naprej v prijazen Barberton, kjer je imela slovenska župnija tudi piknik na cerkvenih prostorih. Father Jager in njegovi Barbertončani so bili tudi veseli prijateljev iz Clevelanda in od drugod in prav lepo so jim postregli.

**Pobiranje asesmenta.** — Tajnica dr. sv. Marije Mag. št. 162 KSKJ bo nočjo od 6 do 7 pobirala asesment v šoli sv. Vida.

**Nova, bogata zaloga.** — Grdinova prodajalna s podobami in raznimi religioznimi predmeti, 6113 St. Clair Ave., je prejela iz Belgije, Francije in Brazilije novo zalogo vsakovrstnih krasno izdelanih ročnih vencev, ovratnih veržic z okraski, molitvenikov in drugih takih predmetov. Prodajalna ima tudi bogato zalogo stenskih podob ter krasno izdelanih spominkov za srebrne in zlate poroke. Cene so prav zmerne in rojakom od blizu in daleč toplo priporočamo edino slovensko podjetje take vrste.

**Obiski na Hubbard Rd.** — Zadnji teden so obiskali Leskovec park na Hubbard Rd., Madison, O., Plevnikovi iz Clevelanda in Strgarjevi iz Mentorja. Prav dopadlo se jim je tam.

**Slovenke vabijo.** — V sredo večer ob 7 bo Mednarodni institut na Prospect Ave. in 18. cesti priredil nekak mednarodni večer. Vršila se bo razstava ročnih del in prodajalo razno pecivo. Slovenke od Jugoslavije klub bodo servirale in prodajale pecivo, delano po receptih iz kuharske knjige, ki jo je klub nedavno izdal. Baragov deklinski zbor bo skrbel za petje in ples. Vstopnina je prosta in vsak je prijazno vabljen.

**Japonci so zakrivali smrt 16,000 zavezniških vojni ujetnikov v džungli**

Tokio. — Pri sodni obravnavi proti japonskim vojnim zločincem, je bilo poročano, da so japonski vojni lordi zakrivali smrt 16,000 zavezniških vojni ujetnikov in da je odgovor na to vlada generala Tojo.

**Jugoslavija in Albanija sta podpisali**

Belgrad. — Jugoslavija in Albanija sta podpisali medsebojno prijateljsko pogodbo in zavezo, da pomagata druga drugi v slučaju napada.



**"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME  
SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio  
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.  
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.  
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.  
Za Cleveland in okolico po razpisu: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.  
Posamezna številka stane 5 centov.

**SUBSCRIPTION RATES:**

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.  
U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.  
U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.  
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.  
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83

No. 181 Mon., Sept. 16, 1946

**Izgledi za vojno in mir**

Kakor se danes svet obrača na diplomatskem polju, nazivamo lahko tri glavna vprašanja ali probleme, pred katerimi svet stoji.

Prvo je — prihodnja vojna. Do te bo prišlo, če bo sedanja totalitarna vlada v Rusiji izzvala konflikt. V tem slučaju bi bili Nemčija in Japonska na strani Zed. držav in Anglije.

Drugo je — ako se ruski narod ne bo iznebil svoje totalitarne vlade in postal demokracija v pravem smislu besede, potem ne more biti nobenega govora, da bi atomska sila kdaj postala last združenih narodov. V tem slučaju bodo Zed. države še naprej delale atomske bombe in v času, ko bodo drugi narodi poznali to strahovito silo, je ne bodo mogli uporabljati proti Zed. državam, ne da bi prizadeli razdejnanje samim sebi.

Tretja točka je — da ne more biti govora o trajnem miru potom zveze združenih narodov, ali sploh kake druge slične organizacije, dokler ruski narod ne nadomesti sedanje totalitarne vlade z vlado, ki bo sodelovala po demokratičnih principih in da priliko svojemu narodu, da se sme izreči proti vojni.

Dejstvo je, da zasleduje Moskva politiko, da zatre vsake svetovne vesti za svojim železnim zastorom, ki ji niso po volji, obenem pa goni po vsem svetu eno in isto propagando, ki obtožuje zapadne demokracije pčestnega "gangsterstva" in kot "podpihovanje k vojni," pa je vse to samo umetna meglja, ki naj bi zakrila čut krivde, da je Moskva že pričela, z agresivnostjo. Ne sicer se z orožjem, ampak s propagando, ki naj bi Amerikance tako zastrupila, da bi se s studom obrnili od Evrope ter jo prepuštili sami sebi, to se pravi — Moskvi. V tistem slučaju bi Sovjetska Unija poplavlila vso Evropo, vključno Anglijo in Severno Afriko, odkoder bi bil samo kratek skok v to hemisfero.

Ni nam znano, kako je Moskva vzela na znanje govor državnega tajnika Byrnesa v Stuttgartu, v katerem je izjavil, da Zed. državam niti v sanjah ne pride na misel da bi odšli iz Evrope. Obratno, je zatrdil Byrnes, Zed. države bodo pomagale nemškiu narodu, da bo dobil mesto v družini združenih narodov in da ne bodo dopustile, da bi postala Nemčija politična ali ekonomska žoga komunističnih intrig in sabotaže.

Na Daljnem vzhodu, kjer bi Rusija rada dobila v oblast Japonsko potom komunizma, če pa to ne, pa da bi vsaj dominirala Kitajsko s pomočjo tamošnjih komunistov, morajo igrati Zed. države vlogo, ki bo sicer dokaj težavna, to je, da si bodo ohranile prijateljstvo tako Kitajske kot Japonske, da ne bo mogla Moskva seči niti po eni, niti po drugi, da bi si tam zgradila baze, odkoder bi ponesla bombe preko Pacifika na zapadno ameriško obalo.

Rusija bi lahko z nami in z drugimi združenimi narodi poznala tajnosti atomske sile oziroma bombe, toda ne, dokler bo imela tak totalitarni režim, kot ga ima danes, kateremu nihče ne zaupa. Zato je pa odvisev svetovni mir samo od tega, če ruski narod vrže sedanjo obliko vlade, da bo imel narod besedo pri vladi in ne peščica komunistov. Zato svet ne bo imel trajnega miru in svet ne bo ena sama velika družina, dokler bo v kaki deželi vlada, kakršna je danes v Rusiji. O drugih, ki so samo dekle Moskve, kot je Jugoslavija, Bolgarija, Poljska in Romunska, niti ne govorimo, ker bodo izginile v trenutku, ko pače komunistična diktatura v Moskvi.

Zato nima pa prav nobenega pomena še nadalje ustrezati ali apizati, ker se s tem ne doseže stalnega miru. Apizanje potolaži diktatorja samo začasno, ker bo že drugi dan prišel še po več. Kar naprej in naprej se pa tudi ne more ustrezati, ker bi šlo toliko časa, da bi bil ves svet suženj ene same sile, ene same diktature. Zato pa, čim prej neha svet ustrezati temu ali onemu, tem boljše. In kadar se bodo narodi po vseh državah toliko zavzeli, da bodo prijeli vlado v svoje roke, tedaj se ne bo treba več bati vojsk in ne bo se treba tresti pred atomsko bombo. Noben narod še ni začel kake vojne, začeli so jih samo diktatorji, pa naj so že bili cesarji in kralji, ali pa samopostavljeni oblastniki.

Danes ogroža svetovni mir samo Moskva. To je treba naučiti kozjih molitvic, pa naj to že store demokracije, ali pa, kar bi bilo še najbolje — ruski narod sam. Mi sodimo, da se bo zgodilo zadnje.

**TO IN ONO**

Sliši se, da sta začeli armada in mornarica pritiskati na državni oddelek, da ustavi ekonomsko podporo in relief Jugoslaviji. Pravijo tudi, da je državni oddelek to voljan storiti, samo še formule išče, po kateri bi ukazal UNRRA, ki je mednarodna organizacija, da neha pošiljati ameriško blago v Titovino. Vse to kaže, da je Titovina za vedno izgubila prijateljstvo mogočnih in dozdaj tako naklonjenih Zed. držav. Kot v Rusiji bo moral tudi narod v Jugoslaviji pogledati komunistične nasilnike in dobiti vlado v roke.

Ameriška vlada pripravlja zopet nekaj vroče kaše za Tita. Sedaj ga bo prijela, ker ne pusti ameriškim državljanom, ki so sicer jugoslovanskega pokolenja, da bi smeli občeati z ameriški oblastni v Belgradu. Stric Sam je dol-

**BESEDA IZ NARODA****Iz Girarda**

Girard, O. — Na 1. septembra je bila ravno nedelja, zato smo se podali na ogled razstave v Canfield, Ohio, kjer smo videli veliko zanimivosti. Razstavljeno je bilo vsake vrste farmarsko orodje, poljski pridelki in tudi živina. Največ pa je bilo zajcev in takoj sem rekel: vidiš tukaj bi bila pa lepa prilika za Jakata, ki tako rad zajce strelja. Tukaj bi jih še streljati ne bilo treba, ampak bi si jih kar naložil. Mrs. Johanna Kromberger je pa hitro za besedo povzela, češ, kaj ne veš, da se tukaj ne sme streljati in tudi ne loviti. Pojasnil sem ji, da jagri ne gledajo na to in ne na postavbo, se sme, ali se ne sme, samo da kaj prinese domov in pokaže, kaj je dobil. In to še posebno sedaj, ko je bolj trda za meso.

Tudi bikov je bilo precej na tej razstavi in čim večji je bil, bolj je bil imeniten. Pa sem pripomnil: vidite ženske, kako je bik imeniten pri farmarju, če pa v mestu človek kaj naredi, je pa takoj bik. Johanna pa pravi, saj veš John, da so dvojce vrste biki in sicer eni na štirih in eni pa na dveh nogah. Tudi osli so bili tam in kar na prostem in že sem si mislil, vidiš, to so pa moji bratci, ker me večkrat moja žena titulira s tem častitljivim imenom, kadar ji ni kaj prav. Noja, saj ji ne zamerim, ker je tam blizu Krasa doma, pa bolj pozna take živali, ki so sicer jako pohlevne in pridno služijo svojemu gospodarju in tudi precej pametne so, samo ime je bolj slabo.

Ker pa na tej razstavi nismo mogli dobiti nobenih dobrot (saj veste kaj mislim), da bi se bili kaj pokrepčali, smo jo ubrali domov, da si priveržemo duše, kajti naša grla so bila že jako suha.

Naslednji dan je bil pa delavski praznik ali Labor Day. Komaj smo ustali, smo že pričeli ugibati, kam bi se pa danes podali. Moja žena, ki ljubi cvetlice, si je takoj izbrala, da gremo na Hubbard Rd. obiskat Mr. Leskovic. Nismo dosti debatali, ker pač ni bilo mogoče. Izgovarjal sem se, da ne vemo niti za hišno številko in tako prav nič ne vemo, kam se podat. Mrs. Johanna iz Wisconsin pa pravi, kaj nam bo hišna številka, samo da dobi mo čisto in kjer bo največ rož krog hiše, tam se pa ustavimo, če je kaj resnice na tem kot večkrat vidim v Ameriški Domovini, ko piše o svojih lepih rožah in koliko da jih ima. Tako sem uvidel, da je samo dvój je mogoče, ali se podam in grem, ali pa doma ostanem.

Končno sem pa rekel "O.K." pa gremo. Prišli smo v Madison in tam na gazolinski postaji vprašali za cesto, na katero smo bili namenjeni. Kar res zagledamo vrt, na katerem je bilo res veliko in lepih cvetlic. Johanna pravi, kar noter; jaz sem pa malo dvomil, ker se mi je zdelo malo preveč gosposko. Ko se pa tako oziram krog sebe, pa zagledam na poštni skrinjici ime "Frank Leskovic," tedaj sem jo pa še jaz ubral noter.

Ko ta ko malo ogledujemo krog sebe, pa se nam prikaže odnekje Mr. Leskovic. Sprva smo se malo čudno gledali, ker se nismo poznali, kmalu pa smo prišli do prave besede in se dogovorili, da so skupaj sami Notranjci, samo jaz sem Dolenje. Nato je prišla pa še Mrs. Leskovic in še nekaj domačin. Kmalu smo bili v živahnem pogovoru o stari domovini in seveda tudi o tukajšnjih doživljajih. Mr. Leskovic nam je razkazal vse naokrog in tudi

go trpel oholest Titovega režima, ki čuti za seboj mogočno roko Moskve, toda njegove potrpežljivosti je konec. Tito bo videl, da si ob ameriško zastavo ne bo brisal svojih umazanih opank.

svojo pisarno, ki je vse tako lepo urejeno, da so človeku kar dobro zdi, ko kaj takega vidi. In tudi po tisti mehki travici smo se sprehajali.

Tudi v vinogradu je precej letos, a ni še zrelo; lansko leto je bil mraz obral namesto Leskovic. Ko si tako ogledujemo lepo posestvo, se pa pripelje Mr. John Petschaver iz Clevelanda. Še smo se malo pogovorili in že je bil čas, da se pripravimo na odhod. Poslovimo se od prijazne Leskovicove družine. Nato pa Mr. Petschaver kar naravnost in brez ovinkov pravi, ker nas je menda poznal, kaj bi se radi, le za mano vozite, saj vem, da malo ta rumenega ne bo narobe hodilo in jaz vam bom pokazal, kje se taka roba dobi. Prišli smo, če se ne motim, k Mahovim in tam smo pa dobili takega, ki na Dolenjskem raste. No, tega se bo pa že pilo, sem si mislil.

Prilegel se je pa že tako, da smo bili kmalu začeli precej glasno govoriti. Kmalu pa smo se poslovili od prijaznih Madsončanov ter od Mr. in Mrs. Petschaver in tako smo jo ubrali eni proti Clevelandu in drugi proti Girardu. Pri Mr. Leskovicu smo dobili nekaj putk, pri Mahovih pa ta rumenega in tako se nam je naslednji dan jako dobro godilo, ker taka stvar gre jako dobro skupaj. Mr. Debevec mi je pošto poslal, da se že 10 let pripravlja za v Girard. Jaz bi le rad vedel, kakšen vzrok ima, da ne pride. Pa tudi prav, saj smo še mladi, seveda smo mladi, ko bi ne bili že toliko časa na svetu. Zdaj si je pa izbral, da bo zletel nekam v Wisconsin v Racine. Oglasite se s potoma še pri Mrs. Johanni Kromberger na 1650 Wisconsin Ave., saj jo poznata z Mr. Grdinom in vem, da bosta jako zadovoljna. Pozdravljeni vsi skupaj.

John Anžiček.

**Prav je tako**

Cleveland (Newburgh), O. — Prav je in Bogu dopadljivo, da pomagamo trpečim rojakom. Meni piše neka iz begunstva: "Vi ne veste, kako smo veseli, ko slišimo poročila iz Amerike, da nam skušajo rojaki v Ameriki pomagati. Pa tudi ne veste, v kakšnem položaju se nekateri nahajajo. Bog vam bo obilni plačnik."

Moram pa pohvaliti naše poštvalne rojakinje in te so Agnes Žagar in Bettie Košak, ki sta prodajali naše "delnice" za begunce po 81. cesti. Dal sem jima 50 knjižic, kmalu pa pride ta še po 20 in še ni bilo zadosti. Pa prideta še po 20 knjižic in tako sta jih na 81. cesti prodali za \$90.00. Hvala vama, dobri ženi; hvala pa tudi rojakom in rojakinjam za lep sprejem in darove.

Slovenski narodni dom na 80. cesti je prispeval \$100.00. Hvala zavednim direktorjem in društvenim zastopnikom.

Ob priliki sem obiskal družino Frank Orehovec na 8703 Vineyard Ave. in Mrs. Orehovec pravi: že dolgo imam pripravljeno dolar za begunce, pa kar ti vzemi, veliko ne morem, ker moč ne dela. Hvala Vam Mrs. Orehovec. Mislim sem pri tem na svetopisemsko vdovo, ki je dala v dar en vinar, a tega je dala z dobro voljo. Še mnogo vas je, ki še niste ničesar prispevali za nesrečne begunce. Imejte za vzgled Mrs. Orehovec in prispevajte z dobro voljo.

Kaj pa društva, ali bi mogla tudi kaj prispevati? Prosi se vas. Podružnica Lige katoliških Slovencev v Ameriki si je vzela kvoto \$10,000.00. Ali nas je 10,

000 Slovencev v Clevelandu in okolici, kateri verujemo še v posmrtno življenje in verujemo, da bo vsako dobro delo tudi poplačano. Mislim pa, da nas je več, saj vidimo vsako nedeljo ljudi prihajati v cerkve. Mogoče, da v Ameriki bolj malo molimo, a s tem, da trpečim rojakom pomagamo, storimo tudi dobro delo.

Ponavljam še enkrat, da kateri rojakovi ni bil obisk na domu, naj se zglopi pri meni in bo dobil knjižico, katere ima pet nagrad od deset do sto dolarjev. Nagrade pa boste gotovo deležni, če ne sedaj, pa po smrti za vaše dobro delo. Pomagajmo doma v stari domovini in pomagajmo pa tudi nesrečnim rojakom in begunskih taboriščih. Domov si ne upajo, ker pričakujejo le sodbje, v Ameriko ne morejo radi neurejenih razmer, tam pa imajo bedo in pomanjkanje. Odpri roke, odpri srce, pomagaj lajšati gorje!

Jacob Resnik.

**Trst in njegovo zaledje**

(Premišljevanje primorskega begunca)

Trst je poglavitna srednjeevropska luka, ki se je v zadnjih 200 letih razvila od sedanjega pomena. Dasi je Trst že v predrimski dobi bil znana luka, vendar so mu v srednjem veku delala hudo in uspešno konkurenco razna istrska obmorska mesta, zlasti pa slovenski Devin na kraški obali. Še pred 250 leti sta se Trst in Devin s tako silo borila za trgovsko prvenstvo, da so med njima nastajali krvavi boji. Šele, ko se je Avstrija odločila za boljše luko Trst, se je ta začel razvijati, Devin pa propadati. Prvi je danes velika svetovna luka, drugi pa majhna slovenska ribiška vas s slovečo preteklostjo.

Spočetka je Trst obsegal le majhen kos ozemlja ob morskobali z gričem sv. Justa. Okoli in okoli pa so živele slovenske vasi Barkovlje, Sv. Ivan, Sv. Jakoba, Škedenj, Milje, Škorklja do Opčin, ki so danes deli tržaškega zaledja.

**DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE**

(Došle preko Trsta)

(Nadaljevanje z 1. strani)  
Slovenec že moli Slovence brata.

**POBIRANJE PODPISOV.** — Goriški Slovenci zaradi gorja, ki so ga pretrpeli pod italijansko oblastjo v zadnjih letih, ne zapuajo ne današnji ne bodoči demokraciji v Italiji in nočejo pod nobenim pogojem priti pod italijansko oblast. Enako ne marajo Titove diktature. Vedno pa še upajo, da bodo mogli priti v pravo demokratično Jugoslavijo po zamislih zapadne demokracije. V teh težkih razmerah je nova Slovenska narodna demokracija pri zavezniški priznana politična organizacija primorskih Slovencev, sklenila delati na to, da se Goriška zaledjem pridruži novi tržaški državi. Malo je verjetno, da bi ta glas imel kak odmev pri barantanju za naš narod v Parizu. Toda vsakdo si skuša pomagati iz strašnega položaja, ki mu grozi pod komunistično diktaturo. Vsak bi rad ostal v "Evropi" in se rešil "Rusije" in njenega totalitarizma. Poročajo mi, da je nova politična organizacija zbrala v par dneh več kot pet tisoč podpisov svojih somišljenikov po Šoški dolini, v Brdih, na Vipavskem, v goriški okolici in v Gorici sami. Pobiranje podpisov je seveda radi komunističnega terorja skrajno nevarno in otežkočeno. Zlasti je nevarno v vaseh v bližini Morganove črte. Tam se ljudje boje, da bi jih nasilni partizani zavlekli čez mejo in mučili, če bi zvedeli, da se ne pokore njihovim ukazom, radi katerih smo pripravili Slovensko Primorje. Zato je število 5,000 podpisov značilno za razpoloženje prebivalstva.

**TRIDESETLETNICA.** — V petek 9. avgusta je preteklo 30 let, odkar so v teku prve svetovne vojne laške čete prvič zasedle do takrat avstrijsko Gorico. Kasneje so po porazu pri Kobaru spet bežali iz nje. Vendar je bil ta dan od italijanske strani proglašen za dan "osvoboditve" in so ga Italijani dolgo obhajali kot praznik. Zgodnja leta tega praznika ni bilo več. Letos, ko se obnavlja že trideset let in ko je po zmagi komunistične jugoslovanske politike Gorica zopet zapisana Italiji, so italijanski nacionalisti hoteli ta dan zopet praznovati. Zavezniška vojaška uprava, pri kateri uživajo politično in vojaško zaščito, ne pusti, da se proslava dovolja, čeprav je morala vedeti, da taka proslava žali vse Slovence, v katerih vzbuja spomin na strašni fašistični režim, da pa zlasti kliče na boj komunistično OF. Ta skuša polom svoje politike prikriti z navidezno nepopustljivostjo. Zavezniška uprava se rada sklicuje na svoja svobodoljubna načela in dovoljuje tudi neumestne manifestacije.

Tako je prišlo 9. avg. v Gorici do krvavih demonstracij, po bojev in neredov. Pokale so bombe in puške, en slovenski partizan je bil ubit, več oseb, med njimi šest članov civilne policije, je bilo težje in lažje ranjenih, vrsta ljudi je šla pa v zapore.

Razmerje med Italijani in Slovenci v deželi se je zopet zaostri, odnosi med domačini in zavezniško upravo so se poslabšali. Slovenci smo dobili pri Angležih in Amerikancih spet nov črn mader, ker so iz vrst takozvanih jugoslovanskih demonstrantov padle bombe. Komunistični kolvodje se pri vsem tem satansko reže v ozadju. Njim gre pšenica

Tržaško zaledje, če gledamo z gospodarskega vidika, je dvojno: Širše in ozje. Širše tržaško zaledje so vse srednjeevropske dežele, ki po svoji zem-

(Dolje na 3. strani)

v klasje, ker hočejo zmešnjave in so te vsaki dan hujše. Nemir in zmešnjava, to je element vsake revolucije. Zato pošiljajo komunisti podivjane tovariše z bombami na ulico. Ali bodo zavezniški to pekleno igro pravočasno spoznali?



Če verjamate al' pa ne

Na krvavo rihto je bil pripeljan možki, obtožen umora. "Kje imate pa zagovornika?" ga vpraša sodnik. "Ga nimam, ker nimam denarja, da bi ga najel," pojasni obtoženec.

Sodnik tedaj reče mlademu odvetniku, ki je bil navzoč: "Podjete s tem možem v ono sobico poleg sodne dvorane. Naj vam vse pove in potem mu dajte svoj nasvet po vaši najboljši vesti. Sodnija vam bo za to plačala, kakor je to postava za slučaj, če obtoženec sam ne more najeti zagovornika."

Mladi odvetnik, ki je šele pred enim mesecem dobil odvetniško diplomo, gre z obtožencem na zasebno posvetovanje, kot mu je ukazal sodnik. Čez dobro uro se odvetnik sam vrne v sodno dvorano.

"Kje je pa jetnik?" ga vpraša sodnik.

"Veste, stvar je taka," pojasnjuje odvetnik. "Ko mi je jetnik povedal in razložil svojo zadevo, sem mu dal najboljši nasvet, ki sem mu ga mogel dati. Rekel sem mu: 'Možak, če bi bil jaz na vašem mestu, se ne bi niti eno minuto obotavljal, ampak bi jo kar mogloče naglo popihal od tod. Odpri bi tistole okno, skočil na dvorišče in ne bi čakal sodne obravnave.'"

"Tako sem mu povedal, ker sem mislil, da bo to za jetnika najbolj prav. Ni si dal dvakrat reči; odpri je okno, se spustil ob zidu nizdol in zdaj mora imeti po vsej priliki že mesto daleč za seboj, če se je kolid-kaj ahtal. Kdaj bom dobil od sodnije plačano za ta nasvet, gospod sodnik?"

Krojaški mojster je bil po krivem obtožen nekega prestopka. Vedel je, da je nedolžen in tudi njegov odvetnik mu je rekel, da se mu ni treba bati ničesar, ker ima tako močne dokaze za svojo nedolžnost. Polu poguma stopi krojač v sodno dvorano s svojim zagovornikom. Toda, ko se ozre po porotnikih, 12 moških, prebledi na smrt in zasepeče odvetnika: "Za božjo voljo, ustavite obravnavo, takoj jo ustavite in zahtevajte druge porotnike."

"Kaj pa vam je?" se začudi odvetnik, "saj vendar veste, da ne boste spoznani krivim."

"Ne od te porote," odvrne krojaški mojster. "Ogledal sem si vseh dvanaest porotnikov in niti enega ni med njimi, ki bi mi ne bil dolžan na obleki. Po meni bo, če me bodo tli sodili."

Predno je zaprisegel obtoženca, ga je sodnik nagovoril:

"Zdaj vas bomo zaprisegli. Ali veste, zakaj boste prisegli?"

"Da? zato, da bom povedal vse popravici," odvrne jetnik.

"Dobro. Ali pa tudi veste, kaj se bo zgodilo, če ne boste govorili resnice?" ga vpraša dalje sodnik.

"V tistem slučaju bo naša stran zmaga, kaj ne, gospod sodnik?"

"Ponoči je nekdo vlomil v moje stanovanje. Biti je moral okrog tretje ure zjutraj, ko sem bil jaz ravno na potu domov od seje."

"Pa je kaj odnesel?"

"To pa rečem, da je odnesel. Moja žena je mislila, da sem jaz, ko je lezel skozi okno in revež je zdaj ves zbit v bolnišnici."



## V planinah

ZGODBA — Spisal Stanko Canjkar

"Saj verjamem."  
"Okrog hiše je zelena trata. In drevje, ki je rodilo manj, kakor bi bilo prav za kopico otrok. Zato pa je imelo sadje večjo vrednost. Jabolka, ki jih je shranila mati za zimske mesece, so imela prav posebno imeniten okus. Včasih se mi je zdelo, da le zdelo, da je znala čarati."

"Da, pričarala vem je srečo, ki se ji drugi čudijo."  
"Mimo hiše vodi bela cesta. Bela je samo v suhem poletju in pozimi. Sicer je temna in umazana. Bila mi je samo pot v svet. Po njej sem odhajal in prihajal."

Molk gozda je vedno globlji. Sonce se nagiba proti zapadu. Tu in tam se kakšen žarek izgubi v to pozabljeno samoto. Sodnik in gospodična prav malo pazita na te obiske.

"Za hišo so polja," nadaljuje sodnik. "Polja, to je tako bahaško povedano. Dve, tri njevice še niso pravo polje. Svet se najprej nekoliko dviga, potem pa zopet rahlo pada. Prva njiva je ozka, a je razgrnjena precej daleč v hrib. Druga leži počez in je nekoliko skrivljena. Kot študent sem opazil, da je naše polje močno podobno nekoliko nalomljenemu križu. To je bilo eno prvih spoznanj, ki je imelo kaj smisla. Na ta strik križ smo bili pribiti in smo še danes. Ne vem, ali sta oče in mati simbolizem domela. Jaz pa tudi nisem hotel govoriti o svojem odkritju. Materi je bilo vedno zelo težko, ako je kdo kaj očital."

"Vedela je pač, da je dovolj poskrbela za vas."  
"Na tisti njeni, ki je kakor prečno deblo velikega križa, sem smel prvikrat držati za plug. Samo v eni brazdi. Bil sem nemalo ponosen na to svoje veliko delo. Povedal sem materi, bratom in sestram. Bilo je res lepo."

"Ali imate očeta tako radi kakor mater?"

"Na to ne morem dati pravičnega odgovora. Morda se te dve ljubezni sploh ne moreta primerjati. Oče je pri nas vez z velikim svetom. Čeprav ima samo ljudsko šolo, je mnogo bral in mnogo ve. Svet je spoznal iz knjig in iz atlasa, ki sva ga našla pri neki hiši, ko sva po oranju sedela v sobi in čakala na obed. Potem sva cele ure presedla pri tisti pisani knjigi in sva romala po svetlu. Na polju sva se igrala šolo. Govorila sva o Izotoku in bilo zantinskih cesarjih, o Longinu Podbipietu in križarjih, o rusko-japonski vojski in o kapitanu Hatterasu. Mislim, da bi brez takega očeta ne našel poti v šolo."

"Kljub temu imate mater rajši..."

"Da. Kakor mi je ljubši dober otrok pameten. Čeprav je to v življenju zelo pomešano. Moj oče je včasih zelo čustven. Materi pa zopet njena ljubezen pomaga, da gleda globlje kakor učen psiholog."

Razgovor se počasi ustavlja. Gospod sodnik se zaveda, da more taka hvala lastnega doma drugega nekoliko boleti. Zato išče po svojem spominu sence, ki so bile tudi nad njegovo domacijo, nad starši in nad njim samim. Noče biti pristranski, vendar se vsi tisti malenkostni spori, ki se jih spominja, nekam gube in so skoraj brez pomena. Borba za kruh, ki je bila morda neogrenkejša težava, ne more v besedi sami zavzeti tiste pomembnosti, kakor jo je v resnici imela. Tudi sam čuti, da z vsako besedo, ki hoče pokazati vsakdanost, napake in težave njegovega doma, samo veče prvotni vtis, ki ga gospodična Helena sedaj junaško brani pred njegovimi lastnimi popravki. Občutek, ki se ga polašča, mu

ni posebno tuj. Vse, kar je v prijetni družbi povedal proti sebi, so mu štel v dobro. O tem navadno niti ni hotel razmišljati. Bal se je, da bo prekmalu našel odgovor na to dobrohotnost in da bo vse izzevenelo v neko težko branljivo in naivno samoljublje, ki ga ljudje s svojo pohvalo samo negujejo, kakor da hočejo imeti v njem posebno zanimivo igračo. Prav po tistem pa je vedel tudi za pravi zagovor, ki se mu je vedno bolj vsiljeval. V njegovem domu je bilo tako malo nežnosti in razvajenosti, da si tudi najbolj potrebnih ljubeznivosti niso v obraz povedali. Iz tega je vsaj nastal neki dolg, ki ga je v takih razgovorih s tujimi ljudmi, daleč v stran od svojega doma, počasi pa vneto odplačeval. Z besedo o sencah nad tem nekoliko pozabljenim domom je hotel zakriti resnico, da poravnava stare račune.

"Saj ste sami hoteli, da vam govorim o domu," je dodal v zadnji zagovor. "Včasih sem močno podoben otroku, ki z vso vnemo pripoveduje, kako je pri njih doma vse lepo, imenitno in dobro."

"Otrok zelo rad pove, kakor je," pravi gospodična Helena. "Pa se tudi zelo rad pohvali, ker hoče..."

"Kaj hoče...?"

"Morda to, da bi ga imeli radi."

"Mislite?"

"Vem."

(Dolje prihodnjic).

—Prebivalstvo vsega sveta se pomnoži približno za 20 milijonov duš na leto.

—Mesto New York ima 578 milj. vodnega obrežja.

## MALI OGLASI

## Kdo je našel?

V petek jutraj je bila izgubljena na St. Clair Ave. med 65. in 68. cesto zelena denarnica. Najditelj dobi nagrado, če jo prinese na 1139 Norwood Rd.

## Stiskalnica naprodaj

Naprodaj je stiskalnica za grozdje, za pol tone, na rjuhe; z njo se proda jack in mlin. Vprašajte na 1003 E. 64 St.

(182)

## Stanovanje išče

Nov zakonski par bi rad dobil 2 ali 3 sobe. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče HE-3347.

(182)

## Za 4 družine

Na 71. cesti je naprodaj hiša za 4 družine, 3 sobe vsaka in vsako stanovanje s kopalnico; dvojna garaža; lepi dohodki. Vprašajte na 1126 E. 61 St.

(183)

## Vas muči glavobol?

Nabavite si najboljše tablete proti glavobolu v naši lekarni.

CENA 50 CENTOV

**Mandel Drug**  
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.

SLOVENSKI LEKARNAR  
15702 Waterloo Rd.  
Cleveland 10, Ohio  
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30  
dopoludne do 10. zvečer.  
Zaprta ves dan ob sredah.

## Za cementna dela

kot pločnice in driveways  
pokličite  
**John Zupancic**  
18220 Marcela Rd.  
Tel. KE 4993

(Mo-x)

**Prijatelj's Pharmacy**  
SLOVENSKA LEKARNA  
Prescriptions — Vitamins  
First Aid Supplies  
Vogel St. Clair Ave. in E. 68th

|      |       |      |
|------|-------|------|
| 1946 | SEPT. | 1946 |
| Sa   | Mo    | Tu   |
| 1    | 2     | 3    |
| 4    | 5     | 6    |
| 7    | 8     | 9    |
| 10   | 11    | 12   |
| 13   | 14    | 15   |
| 16   | 17    | 18   |
| 19   | 20    | 21   |
| 22   | 23    | 24   |
| 25   | 26    | 27   |
| 28   | 29    | 30   |

## KOLEDAR

DRUŠTVENIH  
PRIREDITEV

## SEPTEMBER

25.—Materinski klub fare sv. Vida, zabava v cerkveni dvorani.

## OKTOBER

4.—Orli prirede ples v šolski dvorani sv. Vida.

5.—Euclid Veterans Club plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

5.—Velika plesna veselica društva Loška dolina v Slovenskem domu na Holmes Ave.

5.—Podružnica št. 47 SZZ priredi plesno veselico v SND na 80. cesti.

6.—Podružnica št. 50 SZZ ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

9.—Mladinska Marijina družba, zabava z kartami v šoli sv. Vida.

12.—Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ praznujejo 25 letnico obstanka s plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.

19.—Honor Guards SDZ ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27.—Dr. sv. Imena v fari sv. Vida jesenska zabava v šoli sv. Vida.

26.—Plesna veselica podružnice št. 8 SMZ v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

## NOVEMBER

2.—Društvo Danica št. 11

SDZ ples v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

3.—Združena društva fare sv. Vida imajo zabavo v cerkveni dvorani, ob tretji uri popoldne.

9.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

10.—Pevski zbor Planina iz Maple Heights priredi svoj jesenski koncert v dvorani na Stanley Ave.

10.—Slovenski pevski zbor Euclid priredi pevski koncert v SDD na Reher Ave. Začetek ob 4 popoldne; zvečer bo ples, za katerega bo igral Vadalov orkester.

16.—Društvo Sv. Ane št. 4 SDZ plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

16.—Young Ladies Sodality fare Marije Vnebovzete ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

23.—Društvo Sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

30.—Društvo Jutrzanja zvezda št. 137 ABZ obhaja 25 letnico s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

30.—Društvo Kras št. 8 SDZ bo imelo lepo prireditev v počast vrtniškim članom-vojakom v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 8. zvečer.

## Sredozemsko morje

Sredozemsko morje je srednji del ogromne prelomnice, ki loči severni del sveta od južnega. Zvezo z Atlantskim oceanom tvori 13 km široki Gibraltarški preliv. Celotna površina meri 2,969,035 kv. km. Podmorski prag med Sicilijo in Tunisom (z otoki Malto, Pantaleria in dr.), ga deli v zapadni in vzhodni del. Zapadni del se deli v Tirensko in Balearsko morje, vzhodni pa v Jonsko, Egejsko in Levantsko morje, z največjimi globlinami od 2000 do 4400 metrov, srednja globlina znaša 1435 metrov. Globoke udrtne doline so v najstarejših dobah zalila morja, stebri pogreznjenega ozemlja pa so ostali kot otoki in polotoki; zveza med Atlasom, Apenini in južno španskimi gorskimi verigami, kakor tudi kopna zveza med Grčijo in Malo Azijo je bila prekinjena. Vzpostavljena pa je bila zveza med Črnim in Egejskim morjem.

Toplota vode s povprečno 24 stop. na površju, pada hitro do 4000 metrov pod gladino (pri Gibraltarju), globlje pa vlada v vseh globlinah enaka temperatura vode 12,7 stopinj. Zaradi hitrega izhlapevanja in sorazmerno majhnega dotoka vode je morje zelo slano. (Več kot 37%). Slanost narašča proti vzhodu in znaša pri Kreti 39,5%, na sirijski obali pa 40%; nasprotno pa je Črno morje zaradi močnega dotoka sladkih voda dosti manj slano (15 do 18%).

V Sredozemsko morje se stekajo vode s področja 8,6 milj. kv. km od katerih odpade na Evropo 3,5, Azijo 0,7 in na Afriko 4,4 milj. kv. km. Tokovi skozi morske ožine Gibraltar, Bospor in Dardanele izravnavajo morsko gladino, poleg tega pa so še drugi precej stalni tokovi in sicer zapadni na južno-francoski in vzhodni tok na egiptski obali. Ti tokovi odnašajo bogato blato Rodana oz. Nila. Plima je slaba, ne doseže niti 1 m, le v Sirtah znaša 2 m.

Medtem, ko predstavlja Sredozemsko morje za živalstvo več kot ostro mejo, se je ob njem razvilo svojevrstno rastlinstvo, ki je najbolj značilno v Južni Španiji, Južni Italiji in Grčiji. Rastlinstvo se omejuje skoraj povsod na bližini morja in se v Notranji Španiji, Mali Aziji in Severni Afriki umakne topotnemu in na Balkanskem polotoku v sredinevropskemu gorskemu rastlinstvu.

Etnografsko je področje Sredozemskega morja sedež bele rase (zato tudi "sredozemske"), katere zastopniki (Indogermanci in Hamiti-Semiti) se po veri ostro razlikujejo (kristjani in islamci) in kulturni stopnji (Okcident in Orient).

Zaradi členovite površine je otežkočena tvorba velikih političnih ustanov, razen onih, s pomočjo pomorske sile. Samo enkrat (Rim) je obvladala ena država vse Sredozemlje, sicer pa ni nikdar dosegla nobena oblast preko polovice ozemlja. Od 3,8 milj. kv. km zemeljske

živalstvo Sredozemskega morja je zelo bogato. Gospodarsko so najvažnejši tunji, sardine in sardele pa tudi morski raki, sipe, ostrige in druge školjke; za prehrano prebivalstva so velikega pomena. Dostaviti je še žlahtne korale in morske gobe. Z ribarstvom se pečajo vsi obalni narodi, predvsem Italijani, pa tudi delež ribičev iz naše dalmatinske obale je znaten.

Značilna je poletna suša, zato spada to ozemlje med najbolj vroča na zemlji (srednji maksimum v južni Španiji 45,5 stop., ki odnehuje v smeri proti severu, v Tripolisu traja 7 mesecev, v Siciliji 4, v srednji Italiji pa en mesec). Neprijetna značilnost za to ozemlje so mrzli vetrovi (burja), ter vroči in vlažni vetrovi (široko).

Posledica podnebja ter skalnatega sveta je značilna golota, delno tudi zaradi slabega gospodarstva (izsekane gozdov, koze). So pa zelo rodovitne doline, kamor je naplavljena prst.

Medtem, ko predstavlja Sredozemsko morje za živalstvo več kot ostro mejo, se je ob njem razvilo svojevrstno rastlinstvo, ki je najbolj značilno v Južni Španiji, Južni Italiji in Grčiji. Rastlinstvo se omejuje skoraj povsod na bližini morja in se v Notranji Španiji, Mali Aziji in Severni Afriki umakne topotnemu in na Balkanskem polotoku v sredinevropskemu gorskemu rastlinstvu.

Etnografsko je področje Sredozemskega morja sedež bele rase (zato tudi "sredozemske"), katere zastopniki (Indogermanci in Hamiti-Semiti) se po veri ostro razlikujejo (kristjani in islamci) in kulturni stopnji (Okcident in Orient).

Zaradi členovite površine je otežkočena tvorba velikih političnih ustanov, razen onih, s pomočjo pomorske sile. Samo enkrat (Rim) je obvladala ena država vse Sredozemlje, sicer pa ni nikdar dosegla nobena oblast preko polovice ozemlja. Od 3,8 milj. kv. km zemeljske

površine zavzemajo vsi trije deli sveta, ki meje na Sredozemsko morje, skoraj enak del. Več kot polovico prebivalstva odpade na Evropo, koder zavzema Italija prvo mesto z najrodovitnejšo zemljo in najugodnejšim podnebjem (polovico prebivalstva na četrtini celotne površine). Sredozemske dežele so bile od nekdaj izrazito poljedelske. Domače kulturne rastline, ki tukaj dobro prenašajo poletno sušo so: pšenica, oljka in vinska trta, katere že od nekdaj tvorijo glavno osnovo v prehrani ozemlja. Dalje uspevajo: ječmen, fige in druga sadja, stročnice, čebula, in konoplja. Priseljene rastline so dalje: breskev, marelica, agrume, riž in bombaž; z odkritjem Amerike je prišla še koruza, tobak in krompir, za katere pa je že potrebno umetno namakanje.

Izmed živali je za malega človeka velikega pomena osel, saj mu služi kot tovorna in jezdana žival, govedo pa kot vprežna živala za plug in voz. Za prehrano so važne ovce, koze in tudi perutnina. Povsod je razširjeno čebelarstvo in gojenje sviloprejk. V starem veku je tu cvetelo rudarstvo, ki je s pričetkom stoletja znova razcvetelo (Španija, Tirenski otoki, Grčija, Mala Azija); ker ni na razpolago premoaga, se mnogo rud izvažajo v toplice izven sredozemskega območja. Velikega pomena je pridobivanje morske soli, žvepla (Sicilija), morske pene (Liparski otoki) in posebno prvovrstnega marmorja (Italija, Grčija).

Od starih znamenitih obiri so se samo nekatere ohranile kot domača industrija: zlatarstvo, pletenje slame, izdelovanje "orientalskega blaga"; šele z izrabo vodnih sil (namesto manjkajočega premoaga), se je mogla začeti razvijati industrija (tekstilna in strojna v Severni Italiji in Kataloniji). Kljub temu pa je Sredozemlje še vedno zelo pomembno prodajno področje za izdelke severnih dežel, ki dobe v plačilo južno sadje, vino, olje, svilo, volno, rude itd.

Promet se razvija v glavnem po morju zato pomen cest in železnic ni tak kot n. pr. v Srednji Evropi.

V starem in srednjem veku je bilo Sredozemsko morje glavno področje svetovne trgovine, ki je po počasi težila proti zapadu, dokler ni z odkritji bilo njeno središče pomaknjeno na ozemlje Španije in Portugalske. Poleg novonastalega ogromnega prometa na Atlantskem oceanu, je ostala samo še levantska trgovina, ki so jo vodili Italijani, Francozi, Grki itd. Šele z otvoritvijo Sueškega prekopa je Sredozemsko morje zopet postalo svetovna prometna cesta, najprej za Vzhodno Azijo in Avstralijo, potem pa tudi za Ameriko.

TRST IN NJEGOVO  
ZALEDJE

(Nadaljevanje s 2. strani)

Ljepšni legi in prometnih zvezah teže proti Trstu, ko iščejo potov v širni trgovski svet. Tako je do leta 1918 vsa Avstro-ogrška bila eno samo veliko gospodarsko zaledje tržaške trgovske luke. Po letu 1918 so to zaledje bile nasledstvene države, med njimi v prvi vrsti Jugoslavija. Ko je Italija zavzela Trst, so bile te zveze prekinjene, in nasledstvene države so si morale iskati drugih potov v svet.

Ožje tržaško zaledje pa so tiste dežele, ki so neposredno živlele z dvigom in padom tržaške trgovske luke, kateri so dovajale poleg svojega odvisnega prebivalstva tudi svoje pridelke in izdelke. Od tega je bila odvisna populacija (naseljenost) tržaškega mesta, njegova industrija, pomorski promet, zlasti pa trgovina. Ko je leta 1918 Trst bil odrezan od svoje-

ga ožjega zaledja, je mogel le še životariiti. Toda tudi ožje zaledje je pogrešalo svojega naravnega izhodišča v svet ter je s tem trpelo veliko gospodarsko škodo. Najbolj je pri tem bila udarjena Jugoslavija s svojo Slovenijo, ki je tako izgubila svojo neposredno zvezo z morjem.

Z zgodovinsko-narodnega in zemljepisno-gospodarskega vidika Trst brez dvoma spada tja, kamor spada njegovo ožje zaledje, ki je v glavnem — Slovenija. Zato bi storil delo pravičnosti, kdor bi Trst prisodil Jugoslaviji, ki ga potrebuje, med tem ko ga Italija sploh ne potrebuje, ampak si umišlja, da bo za svojo izdajalsko politiko še nagrajena z uresničenjem svojih narodno prenapetih šovinističnih in imperijalističnih želja. Ko bi zavezniški Trst prisodili Italiji, bi s tem s pestjo udarili v obraz vsem načelom pravičnosti in gospodarske smotnosti.

Oziri na umišljenje laške "pravice," ki jih zavezniški vkljub njihovi krivičnosti zaradi nesrečne in nespetne Trstove komunistične politike pričenjajo upoštevati, so sprožili misel, naj bi Trst postal mednarodno mesto. To se prav lepo sliši in bi morebiti ne bilo niti docela napak, ko bi bili gospodje znali to stvar od prave strani zagrabiti. Toda začeli so ustanavljati tako "tržaško državo," ki bi bila trajni kamen spotike, neprestani povsod prepirov in ki bi bila sama sebi v največje napotje.

Zato ni čuda, da so gospodje pri pariški zeleni mizi začeli misliti tudi na drugačno rešitev tega važnega vprašanja. Pri tej delavnosti, ki jo je pariška konferenca doslej pokazala, pa skoro ni upanja, da bi se iz pariških besedovanj moglo kaj pametnega izcimiti. Za vzgled naj nam služi časopisno poročilo, da hoče Italija predlagati takole rešitev tržaškega vprašanja:

Trst naj dobi večje zaledje kot samostojno državno telo, katero naj poleg Slovenije obsega vso Koroško, Furlanijo in Južne Tirole. To je največji nesmisel, ker Južne Tirole prav v ničemer ne morejo biti Trstu v korist, Trst pa njim ne. Laška politika tudi tukaj spet hoče reševati le svoja nacionalna, ne pa tržaška gospodarska vprašanja. Gospodarsko zaledje Trsta res obsega vso Slovenijo s Koroško do Visokih Tur vred in majhen del bližnje — nekdanje avstrijske Furlanije, Štajerske pa nekako do Lipnice pod Gradcem. S tega gospodarskega vidika Koroška spada tja kamor vsa druga Slovenija. Vse drugo pa bi bila neprimerna obtežitev take državne tvorbe, ki bi ravno zaradi tega postala nesposobna za življenje.

Zavedajmo se vendar: Tržaško vprašanje je v prvi vrsti gospodarsko vprašanje in ga je le tako treba reševati! Pri tem je z gospodarskega stališča brezpogojno treba upoštevati življensko povezanost Trsta s Slovenijo! — Fr. Kr.

AUGUST  
KOLLANDER

v Slov. Narodnem Domu,  
6419 ST. CLAIR AVENUE,

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje, vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema take zaboje za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

## DELO DOBIJO

VEČ POMOČNIC ZA  
CAFETERIJO  
SE SPREJME

Delo je v čisti, zdravi okolici

Morajo razumeti in govoriti angleško

Samo snažne, čiste in lične mlade ženske od 20 do 35 let starosti naj se priglajo

\$29 za 40 ur dela na teden

Hrana in uniforme zastoj.

Zglasite se v

The Ohio Bell Telephone Company  
soba 901  
700 Prospect Ave.

## Za hišna dela

Delo dobi deklet za splošna hišna opravila. Zglasite naj se na 478 E. 152. St. (182)

## Za hišno delo

Sprejme se ženska za hišno delo, 2 dni v tednu, 75 centov na uro in voznina. Pokličite GL 7749. (183)

## Za prekladanje tovara

Nickel Plate tovarno skladišče

E. 9. St. in Broadway

Plača 93<sup>1</sup>/<sub>2</sub> na uro

Čas in pol za nad 8 ur.

Zglasite se pri

Mr. George J. Wulff

Nickel Plate R. R. Co.  
E. 9th & Broadway (185)

## MALI OGLASI

## Furnezi

Novi furnezi za premoag, plin, olje, goriko vodo ali paro. Resetiranje \$15 — čiščenje \$5 premenjamo stare na plin ali olje. Thermostat  
Chester Heating Co.  
1193 Addison Rd. — EN 0487  
Govorimo slovensko (x)

## Primerno stanovanje

Vsaj z dvema spalnicama, išče urednik Glasila KSKJ. Najraje bi stanoval več ali manj blizu svojega urada, ki je nad uredništvom Ameriške Domovine. Štiri osebe: sam, žena in dve hčerki višješolki. Pokličite HE 3912. (x)

## Popravljamo ure

Postrežba v 7 dneh. Mi ne ugrabljamo, mi popravimo, da boste zadovoljni.

Frances Jewelry Store  
15701 Waterloo Rd.  
Tel.: KE 7075  
(x-Oct. 4)

## Pozor, veterani!

Na 74. cesti blizu St. Clair Ave. sta naprodaj 2 hiši po 2 družini, ena spredaj, ena zadaj, se lahko razdali v 2 parceli; jako moderne hiše. Zglasite se na 6704 St. Clair Ave., ali pokličite KE 4963. (182)

## Dve hiši na 1 lotu

Naprodaj sta 2 hiši na enem lotu, 1006-1008 E. 63. St. severno od St. Clair Ave.; ena je za 3 družine, ena pa zidana za 4 družine. Podrobnosti izveste na 1433 E. 53. St. (182)

## Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša na 60. cesti, blizu Superior Ave. 5 sob zgoraj, 5 spodaj. Zglasite se pri lastniku pred 1 popoldne na 1257 E. 59. St. spod



## Poslednji dnevi Pompejev

ROMAN

Zdelo se je, da je vodila njih goreča pot po temni krajini proti mestu. In skozi pomirjeno ozračje se je čulo, kako so se zaletavale skale, ko s odrle druga čez drugo preko strmih reber.

Sužnji so zakričali. Egipčan sam pa je obstal kakor pribit in slepeča svetloba mu je obsijala zapovedujoče lice in z biseri posuto oblačilo. Za njim se je dvigal steber, na katerem je stal bronasti kip cesarja Avgusta, ki je zažarel kakor v ognju.

Arbac je obrnil svoj pogled od hriba na Glavka.

"Zakaj," je zamrmral sam pri sebi, "naj bi se še obotavljal? — Ali mi niso zvezde napovedale edino pretečo nujno nevarnost in ali ni ta že minula? — Duh," je vzkliknil zdaj glasno, "more kljubovati celo razpadu svetov in jezi domišljavih bogov! In s tem duhom hočem zmagovati do zadnjega hipa! — Sužnji, naprej! Ako se upreš, Ateneč, naj pada kri na tvojo lastno glavo! In tako si Jono zopet pridobim!"

Skočil je korak naprej — bil je njegov zadnji na tem svetu — Tla pod njim so se mogočno stresla; istočasno je donelo po vsem mestu strahovito prasketanje, ko so se rušile strehe in so padali stebri. Blisk je obstal za hip nad cesarjevim kipom, kakor da ga je vlekla nase kovina, nato ga je razklal z visokim stebrom vred. Padel je s strahovitim truscem in razklal tudi tlak, kamor je padel! — Prerokovanje zvezd se je izpolnilo!

Ta padec in ropot je vzel Atencu za nekaj trenutkov zavest. Ko se je zopet zavedel, je bil ves prizor še razsvetljen — tudi zemlja se je še vedno majala in se tresla! Jone je ležala nezavestna na tleh; ali on je še ni videl — nje-

gove oči so zrele v neki strašnejši obraz, ki je dozdevno brez trupla in udov molel izpod kosov razbitega stebra — obraz, ki je kazal neizrekljiv obup in smrtne bolečine! Oči so se odprle in takoj zaprle, kakor da zavest še ni izginila popolnoma; ustnice so migale in trepetale, ali takoj so zopet mirno obstale in na obrazu so bile vse poteze, ki so ohranile izraz groze, kakršne ni več mogoče pozabiti.

Tako je končal modri čarovnik — veliki Arbac — Hermet s plamenecim pasom — zadnji potomec kraljevskega rodu iz Egipta!

## DEVETO POGlavJE

Obup dveh zaljubljenec. — Usoda množice.

Glavk je zopet zgrabil Jono v naročje in zbežal z njo po ulicah, ki so bile še vedno močno razsvetljene. Ali hipoma je nastala zopet tema, Glavk se je obrnil proti gor, in glej, eden onih velikanskih gričev, v kateri se je bil razkrojil vrh gore, se je majal in se potem z nepopisnim ropotom in hrupom odtrgal in zdrčal kakor ognjen plaz po rebrih hriba v dolino; V istem hipu se je dvignil oblak gostega dima, ki je zopet pokril vse s črno temo.

Zopet je pričel padati dež. In tako je tudi pogumno Glavkovo srce pričelo obupovati; zgrudil se je pod neki obok in med groznim opustoševanjem in podiranjem stisnil k sebi svojo nevesto in vdan v usodo pričakoval smrti.

Med tem časom si je Nidija prizadevala, odkar je bila v gneči ločena od Glavka in Jone, da bi ju zopet našla. Zaman je klicala z onim otožnim glasom, ki je posebno svojstvo slepcev; zgubil se je v splošnem krik in viku divjanju. Večkrat se je vrnila na ono mesto, kjer so se bili ločili. Kogarkoli je srečala, je vprašala, da li ni videl Glavka, toda vsi so drveli obupno in molče mimo nje. Kdo je utegnil misliti ob taki uri na kaj drugega, nego na samega sebe?

Naposled se je Nidija domislila, da je skenil Glavk bežati proti morju, torej bi ga najhitreje lahko našla v oni smeri. Zasedovaje svojo pot s palico, ki jo je vedno nosila, se je ogibala z neverjetno spretnostjo grobelj in ruševin, ki so jih bile polne ulice, in našla je kaj hitro (tako prav ji je prišla zdaj v njenem običajnem življenju sicer tako strašna slepota) najbližnjo pot proti morskemu bregu.

Uboga deklica! — kako vztrajen je bil njen pogum! Zdelo bi se, da jo je usoda podpirala v nejni nesreči. Vroči vodeni curki je niso zadeli nikdar, močil jo je le splošni dež, ki je padal istočasno. Padajoča žlindra in kamenje sta rušila celo tlak okrog nje, ali prižanašala sta njeni nežni postavi; in ako je padel nanjo lažji pepel, se ga je takoj otrsela in je nautrašeno nadaljevala svojo pot.

Vsak hip je srečevala tovariše v nesreči, ki so tavalj okoli v temi, pa zopet zdrčali naprej, ko se je zabliskalo; nenkrat so jo podrli na tla nekateri bakljenosci, ki so ji prišli nasproti.

"Kaj?" je zaklical glas iz te družbe, "ali je to tista vrla slepa deklica? Pri Baku! ne smemo je pustiti, da pogine tukaj! — Vstani, dobra Tesalka,

podaj mi roko! — Tako! — Saj morda nisi ranjena? — Prav tako! — Pojdi z nami — mi bežimo proti morju!"

"O Salust, ali slišim tvoj glas? — Hvala bogovom! — Glavk, ali ga niste srečali nikjer?"

"Jaz ne, najbrže je že zunaj mesta; bogovi, ki so ga rešili leva, ga obvarujejo tudi pred ognjeno goro."

Dobrovoljni epikurejec je potegnil Nidijo za seboj in jo tolažil, ni pa mogel ugoditi njenim prošnjam, da bi nekoliko počakali in iskali Glavka. Toda neprestano je klicala ono ime, ki je zvenelo v srcu sredi razdivjanih elementov kakor najslajša godba.

Medtem so dospeli Salust in njegova družba na cesto, ki je vodila iz mesta k morju; tu jih je zadržala velikanska množljudstva, gotovo več nego polovica mestnega prebivalstva.

Tisoči in tisoči so tavalj tje pa sem po poljih, ne vedoč, kam bi se obrnili. Morje se je odmaknilo daleč od bregov, in begunce, ki so prišli do tje, je tako prestrašilo ono mogočno divjanje elementov, da so se takoj vrnili, ker so upali najti na suhem večjo varnost. In je sijalo tako so se srečavali tisti, ki so bežali proti morju in tisti, ki so se vračali od tam, in ustavili so se na onem mestu, kjer je

zadel ob nje Salust s svojo družbo, napol že obupan in nevedoč, kaj hočejo početi; edina žalostna taložba jim je bila njihovo število.

"Svet bo z ognjem pokončan," je dejal star mož v širokem oblačilu, filozof in šole stoikov; — "stoiška in epikurejska veda sta že davno napovedali to uro, ki je tudi res prišla."

"Da, ta ura je prišla!" — je zaklical neki glas svečano in neprestrašeno.

Vsi so se začudno spogledali. Glas je prišel od zgoraj. Bil je Olint, ki je stal sredi svojih krščanskih bratov na neki višini, kjer so sezidali prejšnji grški naseljenci Apolonu posvečen tempelj, ki je pa bil tedaj le še groblje.

Ko je še govoril, se je posvetilo tako bleščeče, kakor tik pred Arbacovo smrtjo, in je živo osvetilo vsa ona prestrašena množica. Še nikoli ni bilo na svetu skupaj toliko grozno prestrašenih obrazov! — Nikdar več, dokler ne zapoje zadnja trompeta, ne bo videl svet take skupščine! — in nad njimi se je dvigala postava Olintova z razprostrtimi rokama in s proroškim čelom, ki je sijalo v živem ognju. Ljudstvo pa je spoznalo obličje tistega, ki je bil obsojen, da ga raztrga tiger so se na onem mestu, kjer je

njihov svareči prerok; — in zopet se je razlegal njegov usodopolni klic: "Ta ura je prišla!"

Kristjani so ponavljali ta klic. Kakor odmev se je valil dalje in dalje, ženske in moške, otroci in starčki so ječali zamolklo: "Ta ura je prišla!"

V tem trenutku se je razleglo po zraku divje, otožno rjovenje — in oni strašni tiger iz afriške puščave je skočil med ljudi in divjal dalje, misleč le na svoj beg, skozi raztopivše se vrste. Zopet se je stresla zemlja — in zopet jo je pokrila grozna tema.

Prihajali so zopet begunci. Arbacevi sužnji so nosili zaklade, ki niso imeli več svojega gospodarja. Ena sama njihova baklja je še gorela. Nosil jo je Zozija, in ko je zadel njen svit na obličje Nidije, je spoznal Tesalko.

"Kaj ti zdaj koristi tvoja

svoboda, slepa deklica?" — je dejal sužnj.

"Kdo si ti? Ali nisi videl Glavka?"

"Da! videl sem ga pred malo minutami."

"Blagoslovena tvoja glava! — Kje?"

"Ležal je pod obokom na forumu — mrtev ali umirajoč, zasledujoč Arbaca, ki ga tudi že ni več med živimi!"

Nidija ni rekla besedice; ukradla se je proč od Salusta, se prerivala molče skozi množico in krenila zopet proti mestu. Dospela je srečno na forum in pod obok; tam se je sklanjala k tlom, tipala okoli sebe in klicala Glavkovo ime.

Odzval se je slab glas: "Kdo me kliče." — Ali je to glas sene? Prav, jaz sem pripravljen!"

"Vstani, Glavk! — Pojdi za menoj — podaj mi roko — ti moraš biti rešen!"

Začuden in zopet prešinjen z nado, je Glavk vstal.

"Nidija! — Ah! Ti si se torej obvarovala?"

Glavk je rekel to tako nežno in iskreno, da so njegove besede dobrodejno prešinile njeno srce in blagoslovljala ga je, ker se je je spominjal.

Glavk je sledil svoji slepi vodnici, a Jono je deloma nosil, deloma podpiral njene omahujoče korake. Nidija se je čudovito previdno izogibala poti, kjer so se ljudje gnetli in se prerivali, in šla v drugi smeri proti morju.

(Dalje prihodnjic.)

— Da preprečite rjavenje železnega vrtnega orodja, ga namažite z oljem, ko z delom na vrtnu prenehate.

— Perzijska zgodovina sega najmanj 1,400 let v dobo pred Kristusovim rojstvom.



HAVE A GOOD TIME BUT DON'T GET HOT AND DIRTY- WE'RE SHORT OF SOAP. ONE POUND OF USED FAT IS ENOUGH TO MAKE 6 BARS OF TOILET SOAP.



Ženska jesenska moda. — Filmska zvezda Rita Hayworth ima prav dober okus v izbiri oblek za jesen. Če na sliki, kakšno obleko si je ne vrjame, pa jo pogledajte izbrala za to jesen.



V Angliji si gledalci, ki hočejo videti brezplačno športne igre, ne zadržujejo lukenj v ograjo, ampak kar lepo zapeljejo svoja kolesa v ograjo in se postavijo nanje ter brezplačno gledajo potek igre, kot nam jih kaže gornja slika.

## A. POTOKAR, JR.

Računovodja, avditor in davčni svetovalec  
naznanja odprtijo svojega urada na

1027 E. 185th St.

KE 6612

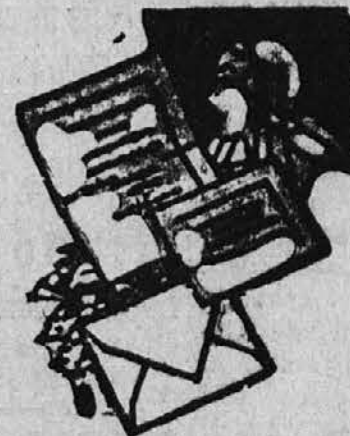
## KOMINOVA LEKARNA

6430 ST. CLAIR AVE. (nasproti SND)

naznanja, da bo odslej LEKARNA ODPRTA VSAK DAN, izveniš ob nedeljah, od 9 zjutraj do 10:30 zvečer.

Prva slovenska lekarna v Clevelandu

ZANESLJIVA IN TOČNA POSTREŽBA



## ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628



V BLAG SPOMIN  
ŠESTE OBLETNICE SMRTI  
PRELJUBLJENEGA IN NE-  
POZABNEGA OČETA

## John Wolf

ki so zaspali večno spanje in se ločili od svojih dragih dne 14. septembra 1940.

Šest let v hladnem grobu oče ljubljene žene počivate, na Vaš grob sladko solnce sije, v srcih živi pa blag spomin.

Večni Bog Vam naj plačilo, storili najboljše ste za nas, naš spomin naj bo darilo, spavajte v grobu zdaj sladko.

žalujoči ostali:

JULIJA NOVAK, KATIE DO-  
LINAR, EMMA WOLF in VE-

RA BENCHINA, hčere;  
JOHN in JOSEPH WOLF,  
sinova.

Cleveland, O., sept. 16. 1946.

NOVICE... z vsega svela

NOVICE... ki jih potrebujete

NOVICE... ki jih dobite še sveže

NOVICE... popolnoma nepristranske

NOVICE... kolikor mogoče originalne

NOVICE... ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo